

de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

Jaarrede van NOB-voorzitter Bartjan Zoetmulder, uitgesproken op het NOB-jaarcongres op 21 juni 2018 te Amsterdam

Goedemiddag!

Vanochtend ben ik door de algemene ledenvergadering tot voorzitter benoemd – en ik mag u al meteen toespreken. Er zijn functies waarin je langer moet wachten op je verbale vuurdoop. Een hele eer! En een uitdaging. Zeker als je als kersverse NOB-voorzitter de aftrap mag geven op een congres dat gaat over de vraag hoe de belastingadviseur Europa overleeft.

Hoe dan ook: hartelijk welkom NOB-leden, genodigden, collega's van het NOB-bureau, dagvoorzitter en medewerkers van het jaarcongres en overige belangstellenden. Het is vandaag 21 juni 2018, jaar 64 in het bestaan van de NOB en we hebben wederom een volle zaal met meer dan 700 mensen. Als ik alleen al daarop mag afgaan, dan lijkt het dat de NOB en het vak in de volle belangstelling staan.

Laat ik beginnen om mij aan u voor te stellen. Ik ben tweedegeratie fiscalist. Ik kreeg het vak dus met de paplepel ingegoten en ik vind het erg leuk dat degene die die lepel vasthield hier vandaag ook is. In het dagelijks leven ben ik echtgenoot van een geweldige vrouw en vader van 3 volwassen wordende zonen, die tot nu toe allemaal zeggen geen fiscalist te willen worden. Maar dat zei ik ook op die leeftijd. Ik werk bij Loyens & Loeff als partner in de internationale vastgoedpraktijk. Op de kop af 25 jaar geleden heb ik voor het vak van belastingadviseur gekozen. Dat was aan het einde van mijn studie fiscaal recht in Groningen. Ik werd daartoe aangemoedigd door mijn hoogleraar en oud-staatssecretaris van Financiën Nootboom.

Hoewel in mijn herinnering de Belastingdienst op dat moment meer betaalde voor een starter, maakte ik de keuze voor belastingadviseur vanuit een intrinsieke interesse voor dat vak. Over de volle breedte: de rol die de belastingadviseur speelt voor cliënten, in relatie tot de fiscus, bij de rechtspraak en in het wetgevingstraject. De NOB begon zich in die periode net wat extern te roeren, omdat zij met haar Commissie Wetsvoorstellen was gestart. Maar er was toen nog heel wat minder aandacht voor belastingen in de pers en politiek. En de maatschappelijke discussie over belastingen stond nog niet eens in de kinderschoenen. Het internationale belastingrecht heeft mij altijd aangetrokken, maar ik heb ook flink wat jaren in de DGA en familiebedrijvenpraktijk

doorgebracht. Die brede praktijkervaring neem ik mee in mijn bijdrage aan de NOB.

Ik ben actief geworden bij de NOB om wat de club voor ons academisch geschoolde fiscalisten doet op het gebied van opleiding, handhaving, beroepsuitoefening en de bijdrage aan het belastingrecht in brede zin. Ik geloof sterk in het belang van de drie kernwaarden uit de Code of Conduct van de NOB, die alle gaan over de eer en waardigheid van het beroep: namelijk integriteit, kwaliteit en onafhankelijkheid van onze leden. Vandaag spraken wij tijdens de algemene ledenvergadering over een belangrijke nadere invulling van de Code of Conduct, waar ik groot pleitbezorger van was en waar ik zo nog iets meer over zal zeggen.

Ik heb de NOB goed leren kennen in mijn vorige periode als bestuurslid, tussen 2008 en 2016 en de afgelopen jaren als voorzitter van onze kerngroep Nederland Investeringsland. Misschien heeft u mij in de laatste rol wel eens ergens iets in het openbaar horen zeggen.

Ik kijk uit naar de samenwerking met de overige bestuursleden, maar ook met ons professionele bureau onder leiding van Henk Koller en zijn mede directeuren Angelique van Streepen en Alexandra Piksen. Het bureau speelt een hoofdrol bij de SOB, die de permanente educatie en het opleidingstraject voor beginnende belastingadviseurs verzorgt, waar velen van u hier aanwezig net mee zijn gestart. Overigens is het wel interessant te vermelden dat ook het bestuur van de SOB onder leiding staat van een tweedegeneratie fiscalist. Het bureau ondersteunt ook onze tuchtrechtspraak, die is georganiseerd met een Raad van Tucht en een Raad van Beroep, zodat cliënten en andere belanghebbenden die zich door ons handelen tekort gedaan voelen in twee instanties de kans wordt geboden genoegdoening te krijgen voor hun grieven. Opleiding en handhaving van de beroepsregels: het zijn slechts enkele van de belangrijke NOB-functies die zonder het NOB-bureau niet waargemaakt zouden kunnen worden.

Ik heb de NOB leren kennen als een goed georganiseerde en ambitieuze organisatie. En in de loop van de jaren is de NOB ook steeds meer van zich gaan laten horen. We zijn dus al zo'n dertig jaar geleden begonnen met onze Commissie Wetsvoorstellen, die vanuit de vaktechniek én vanuit de praktijk fiscale wetsvoorstellen van uitvoerig commentaar voorziet – en dat nog steeds met volle overgave doet. Een kleine 10 jaar geleden werd, mede op verzoek van het Ministerie van Financiën, de kennis binnen de NOB op het gebied van internationaal belastingrecht gebundeld in de Sectie Internationale Fiscale Zaken. Daardoor zijn we geleidelijk ook steeds meer aan de voorkant van het wetgevingsproces betrokken geraakt, zeker waar het de implementatie van OESO- en EU regelgeving betreft. Het ministerie was op zoek naar een

gesprekspartner om voorafgaand te toetsen hoe een en ander de praktijk raakt en hoe zich dat verhoudt tot het vestigingsklimaat. Vanuit die ontwikkeling is ook de kerngroep Nederland Investeringsland opgericht en zijn contacten met vele *stakeholders* in de maatschappelijke discussie rond belastingen gelegd. In alle gremia speelt uiteraard ook de sectie Bedrijfsfiscalisten een actieve rol. Zij merken immers als eerste de gevolgen van wijzigingen in wetgeving. Doordat de fiscale wereld, regelgeving en relatie met overheden almaar complexer en potentieel conflictueuzer wordt is daar recentelijk ook nog de kerngroep Rechtszekerheid en Rechtsbescherming bijgekomen.

De Commissie Wetsvoorstellen en deze twee kerngroepen kunnen voor verdieping van de inhoudelijke bijdrage putten uit de vaktechnische secties van de NOB. We hebben er inmiddels twaalf. Deze secties volgen de ontwikkelingen in vrijwel alle belastingsoorten op de voet en bestaan uit top specialisten in Nederland op hun terrein.

Tot slot is het van belang te benadrukken dat NOB-leden in de volle breedte van de marktsectoren hun cliënten bedienen. Van particulier, DGA en MKB'er tot multinational. Met maar liefst 5200 academisch opgeleide leden en aspirant-leden, verspreid over grote en kleine kantoren en bedrijven, denk ik dat ik kan stellen dat ik voorzitter ben geworden van een Orde van Belastingadviseurs die gekend wordt als een vitale, actieve, brede en door de andere spelers in de fiscale arena alom gewaardeerde beroepsvereniging.

Dat willen we niet alleen graag zo houden, we willen meer. Daar hebben we vandaag tijdens de ALV uitgebreid met de leden over gesproken.

Als één woordje de geschiedenis van de NOB realistisch typeert dan is het 'breed'. Het woord viel al een aantal keer en zit ook in de begrippen 'breder' en 'verbreding'. We hebben tot heden steeds – vanuit onszelf, maar uiteraard ook als reactie op externe ontwikkelingen – onze activiteiten verder verbreed en onze grenzen verlegd toen dat nodig bleek.

Belastingen zijn de afgelopen jaren steeds meer onderwerp van een breed maatschappelijk debat geworden, met deelnemers die uiteenlopende belangen en wensen hebben. In dat debat wilden we als NOB een zichtbare en herkenbare rol spelen. We gingen op dit punt ook weer 'breder'. Daarbij hebben wij onszelf wel steeds de vraag gesteld wat onze rol dan zou moeten inhouden.

In de talloze gesprekken die we hierover het afgelopen jaar met NOB-leden en overige *stakeholders* hebben gevoerd bleek één ding overduidelijk: vrijwel iedereen vindt dat we onze maatschappelijke rol serieus moeten nemen. Sterker nog: de externe *stakeholders*, dus de niet-NOB leden aan wie we dezelfde vraag voorlegden, vinden zelfs in grote meerderheid dat de NOB gezien haar statuus,

kennis en kunde soms wel wat nadrukkelijker van zich mag laten horen. Tijdens de ledenvergadering vanochtend hebben wij hierover gesproken en zo is het nu ook opgenomen in onze strategie voor de komende drie jaar: de NOB levert, gevraagd en ongevraagd en op elk moment, bijdragen aan de discussie over belastingen. We doen dat vanuit de inhoud en vanuit onze praktijkervaring en op een zo breed mogelijk fiscaal terrein. Als fiscale denktank stellen wij onze expertise ter beschikking aan iedereen die daaraan behoefte heeft.

De verbreding zet ook voort op inhoudelijk vlak. Recent is de sectie Digitale Economie opgericht. Een belangrijk nieuw onderwerp en misschien zelfs wel een heel nieuw fiscaal rechtsgebied. Vanuit de kerngroep Rechtszekerheid en Rechtsbescherming is het initiatief genomen om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met onder andere de Universiteit van Amsterdam om wetenschappelijk onderzoek naar rechtsbescherming van belastingplichtigen financieel en anderszins te ondersteunen.

De maatschappelijke discussie over belastingen heeft behalve voor de NOB als organisatie ook gevolgen voor de afzonderlijke leden. Op voorstel van het bestuur wordt aan het Reglement Beroepsuitoefening – waarvan we sinds kort ook de Nederlandstalige editie aanduiden als *Code of Conduct* – een paragraaf toegevoegd waarin staat dat een NOB-lid in zijn of haar advisering de mogelijke maatschappelijke gevolgen van die advisering moet meenemen. Dus niet alleen adviseren binnen de ‘driehoek’ zoals gedefinieerd door de Hoge Raad in de verschillende wegenleer, het pleitbaar standpunt en fraus legis. Wij verwachten van onze leden ook dat zij de maatschappelijke context van het advies en de gevolgen ervan met de cliënt bespreken. Ik denk dat dit een heel belangrijke stap is en ik draag die ontwikkeling een warm hart toe.

Maar, NOB-leden en aspirant-leden, verbreding betekent ook dat wij nog meer een beroep op u zullen gaan doen. Op dit moment heeft de NOB ongeveer 350 actieve tot zeer actieve leden in commissies, secties en besturen. Er komen meer onderwerpen op tafel, we zullen vaker gevraagd of ongevraagd commentaar gaan leveren op fiscale wetgeving of implementatie van internationale richtlijnen, we zullen vaker meepraten, we gaan vaker alternatieve oplossingen verzinnen. Wij hebben uw hulp nodig als we de toename van *fact free-politics* en *alternative facts* in de berichtgeving over fiscaliteit in de media willen tegengaan. Ik noem als voorbeeld onze bijdrage aan de discussie over het aanpassen van de 30 procent-regeling. We hebben de problematiek diepgaand geanalyseerd en we hebben alternatieven gegeven, met berekeningen en een uiteenzetting van de praktijkgevolgen. Dat willen we vaker gaan doen. In de hoop - en overtuiging - dat degenen die de besluiten moeten nemen die kennis meenemen in het besluitvormingsproces.

Ons beroep staat best onder de nodige druk. Feit is dat de wet- en regelgeving ons steeds meer aan banden probeert te leggen. Daarbij moeten we ons in toenemende mate conformeren aan OESO- en EU-initiatieven. Ik noem alleen maar de Mandatory Disclosure-richtlijn en u weet waarover ik het heb. Dat levert vragen op. Wanneer is advisering agressief en waarom eigenlijk? Is er een grens aan transparantie? Daarmee is de stap naar ons congressthema van vandaag snel gemaakt. Inderdaad: gaan we als belastingadviseurs Europa overleven en zo ja, hoe dan? Onze dagvoorzitter Rens de Jong zal u hierbij vandaag wederom verder begeleiden.

Om van mijn kant even op de zaken vooruit te lopen: natuurlijk gaan we Europa overleven. We gaan nog wel meer overleven. Zoetmulder senior voorspelde meerdere malen het einde van het beroep van belastingadviseur en leek zich even in goed gezelschap te bevinden toen Willem Vermeend dat ook riep bij de invoering van het boxenstelsel. Maar zij weten inmiddels wel beter en bij de NOB dachten we er al langer anders over. We hebben immers al een tijdje een van de meest gewilde beroepen die er zijn en het ledental is afgelopen anderhalf jaar weer met 200 toegenomen. Allemaal hooggeschoolde belastingadviseurs. Ondernemingen en ook andere belastingplichtigen willen compliant zijn – en wij kunnen ze daar bij uitstek mee helpen. De fiscale regelgeving is onwaarschijnlijk complex – en dat lijkt alleen maar erger te worden. Zeker nu Europa er weer een schepje bovenop heeft gedaan en het kabinet voor een Nederlandse kop op de Europese wetgeving lijkt te gaan. Daardoor kan ook dubbele heffing ontstaan en daar hebben wij, voor onze cliënten, ook mee te dealen. Het vak wordt breder en die uitdaging maakt mij, als NOB-voorzitter, alleen maar meer overtuigd van het nut en de noodzaak van ons beroep. Ik weet het zeker: die derde-generatie-fiscalist, die gaat het nog druk krijgen.

Dank voor uw aandacht en ik wens u een inspirerende congresmiddag.

Bartjan Zoetmulder
voorzitter NOB